

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۲۱ نومبر ۲۰۱۵

افراطي محصلين او ديموکرات چارواکي

د ننگرهار پوهنتون چې د کومې لويې موخې له پاره جوړ شوی هغه موخه اوس بيخي هيره شوي، د افغان سياستوالو ناسم سياست دی چې زموږ ځوانان په بېلابېلو وختونو کې کړول شوي.

که د محصلينو پر نيولو، ټکولو او وژلو ستونزه حل کيدای نو ترکي، حفيظ الله امين او د بېرک کارمل حکومتونو به پايښت کړی وای.

که د محصلينو په نيولو، ټکولو او وژلو ستونزه حل کيدای د استاد رباني حکومت به پايښت کړی وای، که د محصلينو سره د ښه او بد چلند خبره وي نو اوس بايد د ننگرهار پوهنتون محصلينو د طالبانو نوم په خوله نه وای اخستی.

دلته بيا هم د عقيدې، اسلامي شعایرو ته د سپکاوي، د پرديو له پاره د خپل افغان ازادې سلب کيدو خبره ده، ننگرهار پوهنتون چې په دې موخه جوړ شوی وو چې هلته به د ډيورنډ د هغې غاړې ځوانانو ته پکې د زده کړو زمينه برابري او له پاکستان سره به د ډيورنډ پر پوله د قبايلو د زړه د خوشالولو له پاره ډاکار کيږي ولي تر ننه هم هغه پلان عملي نه شو، د خلقيانو او پرچميانو په وخت کې محدود شمير د پښتونخوا گوند (محمود خان اڅکزي) او نښنل عوامي پارټي له خوا ځيني پښتانه محصلين د ننگرهار پوهنتون کې د شموليت حق تر لاسه کړی وو.

کله چې په ۱۳۷۱ ل کال کې مجاهدينو ته د نظام واگي لاسته ورغلي هغه پخواني د ډيورنډ هغې خوا محصلينو سربيره چې ويې ساتل داخل يې د جماعت اسلامي (قاضي حسين احمد) د ډلې څو تنو ځوانانو ته په پوهنتون کې د شموليت حق ورکړ.

طالبانو چې ننگرهار ونيو، دواړه ډلې د ډيورنډ هغې غاړې محصلين يې همدلته ورسره وساتل ولی د طالبانو په وخت کې دغه امتياز بيا د ډيورنډ هغې غاړې محصلينو ته د بېلابېلو عواملو له کبله وځنډول شو، ممکن په هيواد کې جگړه او اقتصادي ستونزې او داچې له طالبانو سره د يادو ډيورنډ هغې خوا دوو ډلو د نظر اختلاف به لامل و، ولی دا ويلای شو چې جماعت اسلامي پاکستان د طالبانو له ظهور څخه تر نن ورځې د طالبانو خلاف څرگندونې نه دي کړي، معلومېږي چې خواخوږي هم ورسره لري.

ننگرهار پوهنتون کې د ۱۳۷۱ ل کال راوروسته د لاريونو لړۍ روانه ده او هر وخت محصلينو د خپلو حقونو د غوښتلو په موخه د کابل - ننگرهار لاره د څو گړيو له پاره تړلي ده.

پر افغانستان د امريکا تر حملې او د طالبانو د نظام له سقوط وروسته د ښاغلي "کرزي" ادارې به هيڅکله هم فکر نه کاوو چې د ننگرهار محصلين دي د حکومت پر ضد لاريون وکړي، ځکه په رسنيو کې دا ډير ويل کيدل چې طالبانو

له محصلينو سره بد چلند کاوو، د عقل تقاضا خو هم داده چې که طالبانو د خپل حکومت پرمهال له محصلينو سره بد چلند کړی وي نو بيا بايد محصلين د طالب نوم په خوله هم رانه وړي، سمه ده چې د مدرسې طالب ته تر محصل په ښه سترگه کتل کېدل، سمه ده چې د جهادي مدرسې طالبانو ته تر محصلينو ځکه ښه ډوډۍ ورکول کېدله د زده کړو تر څنگ هغوی نظامي کسان هم وو، په ټوله کې د طالبانو د ډوډۍ نظام ډير کمزوری وو هم د طالب له پاره هم د محصل او هم د طالبانو د لوړ پوړو چارواکو له پاره، د ډيرو اوبو لرونکي شوروا او څو ټوټې غوښه يې عمومي خوراک وو، کچالو هم ډير کارېدل خو شرومي يې نه قضاء کولې.

د ښاغلي "کرزي" د حکومت پر مهال د ننگرهار پوهنتون د محصلينو لوی لاريون چې د قرآن پاک د سوخيدو او بهرنيانو له خوا اسلامي شعایرو ته د سپکاوي له امله يې وکړ، يواځي همدا يو لاريون نه وو، څو ځله محصلينو همدا کار کړی، د ننگرهار پوهنتون څخه چې د اسلامي کليمه ليري شوه پر دي هم لويه مظاهره وشوه، د بهرنيانو له خوا د بي گناه افغانانو د وژلو اړوند په بېلابېلو وختونو کې محصلينو لاريونونه وکړل.

په ۲۰۱۲ ز کال کې نږدې لس ځله د ننگرهار پوهنتون محصلينو لاريون درلود، او په هماغه وخت کې يې هم سپين او زرغون بېرغونه په لاريون کې له ځان سره درلودل، د ننگرهار پوهنتون د لاريونو لړۍ له ۲۰۰۹ څخه تر ۲۰۱۲ ز کال پورې تيزه روانه وه، او دهمدې لاريونو او د ځينو محصلينو د زنداني کېدو له کبله يوځل د محصلينو استازو له پخواني ولسمشر "کرزي" سره هم ولېدل.

په ۲۰۱۱ ز کال کې ۱۲ محصلين، په ۲۰۱۲ ز کال کې ۵ محصلين او په ۲۰۱۳ ز کال کې ۲۵ محصلين او دادی په ۲۰۱۵ ز کال کې چې د نومبر پر ۸مه محصلينو لاريون وکړ، د نومبر پر ۲۶مه ۲۷ محصلين د حکومت له خوا ونيول او زنداني شول.

نږدې درې کاله کيږي چې افغان حکومت د محصلينو له خوا د لاريونو د مخنيو له کبله د لوړو ټولگيو پر محصلينو ليليه بنده کړه، او له محصلينو څخه يې د هغوی د اواز اوچت کولو حق واخيست، د ننگرهار پوهنتون کې يواځي د لومړی کال او دويم کال محصلينو ته ليليه ورکول کيږي.

د لوړو ټولگيو محصلينو ته د خوراک او ځای له پاره د لوړو زده کړو وزارت د مياشتي ۱۸۰۰ افغانۍ نقدي پيسې ورکوي داچې د ننگرهار پوهنتون د استادانو معاشونه او د ليليه زده کوونکو همدا پيسې دوه ځله د جلال آباد ښار څخه تر درونټې پورې غلا شوې، تر اوسه هم د محصلينو پيسې نه دي ورکول شوې او محصلين وايي چې په ښار کې يې د خپلو مصارفو او اطاقونو له پاره پيسې له نورو دوستانو څخه قرض کړي مگر ددوی له پاره معلومه اندازه پيسې په خپل وخت نه ورکول کيږي له همدې امله يې لاريون کړی وو.

دا ډول د ځينو ډيرو بي وزله محصلينو به دا غوښتنه هم وه چې نور په ښار کې د اطاق کرایه او د ډوډۍ له پاره پيسې په قرض هم نه شي پېداکولای نو همدې کم شمير محصلينو ته هم دوی د ليلې غوښتنه د پوهنتون له مسؤلينو څخه درلودله.

سمه ده چې محصلينو سپين، تور او زرغون بېرغونه پورته کړي وو، مور ټول پوهيرو چې دغه محصلين جنگيالي نه وو او نه يې په کومه ځانگړي ډله پورې تړاو درلود، دا چې ځوانان وو او ستونزو کړولي وو همدا احساساتي عمل به يې کړی وي، خو دا څوک نه شي منلای چې دوی طالبان يا د داعش جنگيالي وو.

ددي پرځای چې د ستونزې جرړه په نخښه شي او ستونزو ته د حل لاره پيداشي د ننگرهار پوهنتون د رييس په وړانديز د محصلينو پر ليليه امنيتي ځواکونه عمليات کوي او ۲۷ تنه محصلين د افراطي محصلينو په نوم له ځان سره بند ته وړي.

باوري يم که همدا د دوی په اصطلاح افراطي محصلين د دولت امنيتي ادارو د تحقيق او پلټنو له پاره غوښتي وای دوی به خامخا خپله ورغلي وای، او ښه خو داوه چې د ننګرهار پوهنتون په دننه کې يو ګډ دولتي هيئت د دوی څخه د تحقيق او پلټنو له پاره ګمارل شوی وای، کله چې محصلين له درسونو څخه خلاص کيدای بيا به همدغه ګډ هيئت د پوښتنو او ګروپونو له پاره ورغوښتلای، او که دولت ته دا سخته وای نو بيا هم امنيتي ادارو د پوهنتون له مشرتابه څخه غوښتي وای چې کله هم اړتيا وي همدا محصلين معلوم او ټاکل شوي ځای ته ورړي، د لاريون او بيرغونو د پورته کېدو اصلی عامل ډيموکراتو چارواکو د افراطي محصلينو له خولي په پوره حوصله اوريدلي وای، دا اسانه او ددوی په اصطلاح د ډيموکراسي غوښتنه هم وه.

که خدای مه کړه له همدې ۲۷ تنو محصلينو او يا لږ د دوی څخه ننګرهار پوهنتون کې د زده کړو حق واخستل شي، زجر او شکنجه شي بالاخره يوه ورځ خو به خوشي کيږي، آيا پر دې هم چارواکو فکر کړی چې بيا به همدې محصلينو ته کومه بله لاره پاتې وي؟

که محصلينو ته خپل حق نه ورکول کيږي او د احساساتو له امله داسې يو کار وکړي چې د دولت ناخوښ وي، دا پر دې معنی چې هغوی بايد زندان ته ولاړ شي

افغان حکومت ته په کار ده چې پر هغو عواملو ژور فکر وکړي چې ولي د پوهنتون محصلين د طالبانو او اسلامي حزب بيرغونه پورته کوي. کله چې د طالبانو د بيرغ خبره تر پوهنتون پورې رسيږي ددې معنی داده چې له حکومت څخه ولس ستړی شوی دی.

افغان حکومت که جګړه له طالب سره وي له مسلح طالب سره بې جګړه ده، که خبره د بيرغ شي نو بيا خو د طالبانو تر کنترول لاندې سېمو کې د دولت اړوند ښوونځيو کې د دولت بيرغونه هم شته او دا ډول په پوهنتون کې د دولت بيرغونه ولاړ وي او په ځينو دولتي مراسمو کې همدا د افغان حکومت بيرغونه ځيني محصلين او ځيني د ښوونځي زده کوونکي ليردوي، دا بيا دا معنی چې دغه محصل او زده کوونکی د طالبانو مخالف دی او طالبان بې بايد په دې جرم مجازات کړي؟ بدبختانه په تيرو ۱۴ کلونو کې ځيني معصوم محصلين د طالبانو په نوم کسانو ووژل او ځيني شکنجه شول، کله چې له طالب او يا بل هر وسلوال څخه مور غوښتنه کړو چې محصل ناپيېلی دی او بايد شکنجه نه شي نو بيا مور ولي له حکومت څخه دا غوښتنه ونه کړو چې د محصلينو ستونزې په غور واورې او په اصولي او عاجله توګه دهغوی ستونزه حل کړي نه داچې زندان ته يې کش کړي، نه داچې تهديد يې کړي او نه داچې له هغه څخه دا حق واخستل شي چې د خپلو رواه غوښتنو څخه يې مخه ونیول شي.

افغان حکومت ته پر دې هم ژور فکر کول په کار دي چې ستا د وسلوال مخالف بيرغ ستا په کور کې او ستا په اداره کې رپيږي دا معنی ورکوي چې هغوی نه شی ختمولای، نو ښه لاره يې داده چې د سولې لاره خپله کړئ له مخالفو وسلوالو سره بين الافغاني تفاهم وشي او د سولې مخامخ خبرو ته لاره هواره شي. د زنداني کېدو، وژل کېدو او جنگ ته لمن وهلو پرځای د سولې، امن او افغان ولس د يووالي او اتحاد هڅې وشي.

په دی امید چې د پوهنتونو استادان او محصلين د خپلو غوښتنو له امله زجر او شکنجه نه شي.